

Recenzent prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil
Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej
Instytut Wokalistyki
Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu
dziedzina: sztuki
dyscyplina: sztuki muzyczne
sporządzono na podstawie zawartej umowy o dzieło z przekazaniem praw autorskich

Poznań, 1 czerwca 2025 roku

**RECRNZJA W POSTĘPOWANIU DOKTORSKIM
w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne
BAIHUA CHEN**

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w związku z wszczęciem przez Radę Dyscypliny Artystycznej postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne.

Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późno. zm.)

Dotyczy

Wniosku pana Baihua Chen do Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie o przeprowadzenie postępowania w sprawie o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie - sztuki muzyczne.

UMFC powierzył mi wykonanie w ramach prowadzonej działalności naukowej dzieła w postaci sporządzenia autorskiej recenzji dotyczącej rozprawy doktorskiej.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska pana **Baihua Chen** zatytułowana jest „**Współczesne chińskie pieśni artystyczne do tekstów starożytnej poezji. Różnice techniczne i interpretacyjne między Bel canto a Chińskim śpiewem tradycyjnym**”. Praca składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu stanowiących łącznie pracę pod wyżej wymienionym tytułem. Promotorem pracy doktorskiej pana Baihua Chen jest prof. dr hab. Mikołaj Moroz. Nagrania dokonano w Studio Polskiego Radia S1 w Warszawie w dniu 18 czerwca 2023 roku. Reżyserem dźwięku był Zbigniew Kusiak. Panu Baihua Chen akompaniuje na fortepianie Yongyi Liang.

Dzieło artystyczne składa się z siedmiu wybranych pieśni artystycznych do tekstów starożytnej poezji. Kompozytorami są: Zhao Jiping, Li Yinghai, Zhou Yi, Ao Changqun i Liu Xue'an.

Dzieło artystyczne obejmuje następujące pieśni:

1. Zhao Jiping „*Ciche myśli nocne*” do tekstu Li Bai
2. Zhao Jiping „*Cechy szlachetne orchidei*” do tekstu Hua Yu
3. Li Yinghai „*Przybijanie do Klonowego Mostu w nocy*” do tekstu Zhang Ji
4. Wang Zhenya „*Potrójna rymowanka na granicy*” do tekstu Wang Wei
5. Zhou Yi „*Chaitoufeng*” do tekstu Lu You
6. Ao Changqun „*Qing Yu An - Festiwal Lampionów*” do tekstu Xin Fji
7. Liu Xue'an „*Wiersz o czerwonych fasolkach*” do tekstu Car Xueqin

Wybór pieśni, kompozytorów a przede wszystkim autorów ich tekstów leży w najbliższym kręgu zainteresowań doktoranta. Doktorant prezentuje wykonanie siedmiu pieśni dwoma technikami: tradycyjną techniką chińską i europejską zwaną przez doktoranta ogólnie techniką *Bel canto*. Aksamit głosu śpiewaka scala się z dwoma estetykami i tradycjami wykonawczymi, zarówno z estetyką chińską jak i europejską - *Bel canto*. Świadczy to o dużych umiejętnościach technicznych doktoranta. Śpiewak z ogromną swobodą i sprawnością techniczną wykonuje wszystkie frazy w całej tessiturze. Doskonale radzi sobie z dźwiękami wysokimi, średnicą czy tonami niskimi. Głos elastycznie prowadzony jest w całej skali. Stopnie dynamiczne są w wybrzmieniu oparte na właściwym oddechu wokalnym. To sprzyja zaokrągleniu głosu nawet w dość zamkniętych niektórych chińskich głóskach. Głos jest osadzony w dobrym miejscu pozycji głosu przez co brzmi swobodnie i daje słuchaczowi największą satysfakcji i przyjemność odbioru. Frazowanie jest stylowe i scala się z właściwą ekspresją dramaturgii tekstu. Doktorant obdarzony jest ogromną osobowością wykonawczą. Słyszemy dzieło, materiał muzyczny o wyjątkowym kształcie i wybitnych walorach wykonawczych. Odnosząc się do dzieła artystycznego i jego kunsztu wykonawczego nie można pominąć ogromnego wkładu pianistki Yongyi Liang. Te umiejętności doktoranta poparte są imponującą wiedzą zawartą w opisie dzieła artystycznego.

Część opisowa

Istotę dla właściwego odbioru dzieła artystycznego doktoranta stanowi jego opis w postaci rozprawy doktorskiej. Praca ta spełnia wszelkie wymogi pracy naukowej. Całość zawarta jest na 137 stronach. Doktorant w sposób kompetentny i wnikliwy przedstawia tezy badawcze jak i podaje sposób ich dowodzenia. Praca składa się ze wstępu, czterech rozbudowanych rozdziałów, posumowania wraz z wnioskami końcowymi i bibliografią. Najbardziej rozbudowaną część pracy stanowi czwarty analityczny rozdział w którym doktorant skupia się na siedmiu wybranych przez siebie pieśni pod kątem warstwy tekstowej, kompozytorskiej, wokalnej i akompaniamentu. Każdy z tych podrozdziałów poprzedzony jest informacjami o autorze tekstu - poezji i kompozytorze. W bibliografii znajdujemy wiadomości związane z monografią, netografią, artykułami dotyczącymi temu pracy jak i spisem ilustracji. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się wzorcowo w logiczną całość. Przykłady nutowe, tabele i ryciny są bardzo czytelne i doskonale ukierunkowane na badane tematy. Doktorant dokonał wnikliwej analizy wykonawczej siedmiu wybranych pieśni podkreślając różnice między zachodnią techniką *Bel canto* a tradycyjną chińską techniką wokalną.

We **wprowadzeniu** i **pierwszym rozdziale** autor pracy podkreśla znaczenie chińskiej poezji i jej związków z muzyką. Przedstawia cel niniejszej pracy a dokładnie aspekt zrozumienia nastroju i wyrazu w kontekście tła historycznego czy kulturowego. W sposób zwięzły i kluczowy przedstawia starożytną poezję chińską podkreślając jej kierunki, tło historyczne oraz opisując jej rozwój.

Drugi rozdział poświęcony jest charakterystyce owej pieśni. W pierwszym podrozdziale znajdujemy zwięzłe informacje o pieśni europejskiej. Dalej bogatą informację o rozwoju pieśni chińskiej od okresu feudalnego, przez okres Ruchu 4 Maja, trzydziestolecia i czterdziestolecia XX wieku po okres Kulturowej Rewolucji Proletariackiej. Ostatnia część pierwszego rozdziału poświęcona jest różnicom między starożytną chińską poezją i pieśnią artystyczną a pieśnią współczesną.

W **trzecim rozdziale** autor skupia się na różnicach między techniką śpiewu operowego a tradycyjnymi technikami śpiewu ludowego w Chinach. Ten rozdział jest kluczowy dla każdego europejskiego jak również polskiego pedagoga pracującego ze studentami z Chin. Znajdujemy tu informacje dotyczące różnic w działaniu oddechu, pracy więzadeł głosowych, przestrzeniach rezonansowych. Umieszczone tu tabele, ryciny czy wykresy pozwalają na dokładne zrozumienie zagadnień teoretycznych.

Kluczowy dla tej dysertacji kolejny, **czwarty rozdział** to wnikliwa i poszerzona analiza wybranych przez doktoranta siedmiu pieśni chińskich różnych kompozytorów, różnych autorów tekst. Każda z pieśni poddana jest analizie dotyczącej tła powstania utworu w tym również tekstu, strefie muzycznej w tym formie pieśni, warstwie melodycznej z cechami akompaniamentu i wreszcie problemom dotyczącym wykonawstwa: kontroli oddechowej, artykulacji i emocjonalności.

Jak wskazuje doktorant, praca ta dostarczyła mu wielu nowych doświadczeń zarówno w sferze poznawczej jak i emocjonalnej. Z pewnością będzie ona źródłem do dalszych badań i zaczynem do dalszego rozwoju zarówno wokalnego jak i pedagogicznego.

Praca doktorska pana Baihua Chen jest bardzo ciekawa, na pisana z dogłębną znajomością przedmiotu badań.

Doktorant w swojej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelny a problematyka zawarta w niniejszej pracy została opracowana wnikliwie. Umiejętnie korzysta z bogatej bibliografii. Dokonana analiza procesu badawczego wpływa na rozwiązanie najważniejszych założeń rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest tożsamy z treścią opisu a założony cel artystyczny został rzetelnie udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny.

Rozprawa doktorska spełnia wszelkie wymagania pod kątem merytorycznym jak i edytorskim zgodnie ze standardami. Autor wykazał się ogromną dociekliwością i dużym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczą o wyjątkowych walorach tej pracy i są godną najwyższej oceny.

KONKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią całość bardzo ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Stwierdzam, że praca doktorska pana **Baihua Chen** poprzez swój twórczy i naukowy charakter stanowi niezwykle ciekawe i wszechstronne kompendium wiedzy na badany temat i stanowią ogromny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej sztuki muzycznej, jak również w dziedzinie sztuki.

Wobec powyższego stwierdzam, że doktorant wykazał się wiedzą do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązał założenia zagadnienia artystycznego i spełnił tym samym wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

W związku z powyższym wnoszę o przyjęcie przedstawionej pracy doktorskiej pana Baihua Chen.

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil

